

Asia

Puheenjohtajan kompromissiehdotus kuluttajaluottodirektiiviksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 38/2021 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi kesäkuussa 2021 ehdotuksen kuluttajaluottodirektiiviksi (2021/0171(COD)). Ehdotusta on käsitelty Portugalin, Slovenian ja Ranskan puheenjohtajuuskausilla. Puheenjohtajavaltio Ranskan tavoitteena on saavuttaa neuvoston yleisnäkemys 9.6.2022 pidettävässä KIKY-neuvostossa. Ehdotusta käsiteltiin Coreper I:ssä 25.5.2022.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä puheenjohtajan kompromissiehdotuksen neuvoston yleisnäkemykseksi. Suomen keskeiset neuvottelutavoitteet ovat toteutumassa.

Kompromissiehdotukseen sisältyvistä parannuksista verrattuna komission alkuperäiseen ehdotukseen voidaan mainita seuraavat:

- Ehdotuksen soveltamisalaa on selkeytetty jättämällä joukkorahoitusluottopalvelut sen ulkopuolelle. Soveltamisalaa on selkeytetty myös leasing- ja vuokrasopimusten osalta rajaamalla soveltamisalasta pois leasing- ja vuokrasopimukset, joihin ei sisälly velvoitetta tai oikeutta ostaa sopimuksen kohde itselleen.
- Ehdotuksessa annettaisiin jäsenvaltioille mahdollisuus soveltaa pääsääntöä kevyempiä tiedonantovelvoitteita muun muassa korottomiin ja kuluttomiin luottoihin. Korottomat ja kuluttomat luotot olisivat kuitenkin luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen piirissä.
- Syrjintäkieltoa koskeva 6 artikla ehdotetaan poistettavaksi. Syrjintäkielto seuraa jo EU-oikeuden yleisistä periaatteista.
- Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavia tietoja koskeva ehdotuksen 10 artikla perustuisi nykydirektiivin mukaiseen lähestymistapaan, jossa luottosopimusta koskevat tiedot on toimitettava kuluttajalle hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä.
- Ehdotuksen 18 artiklan mukaisessa luottokelpoisuuden arvioinnissa lähtökohtana säilyy, että luoton myöntämisen perusteena on kuluttajan todennäköinen suoriutuminen sopimuksesta johtuvista velvoitteistaan, eikä luottoa voisi myöntää arvioinnin ollessa

kielteinen. Ehdotus mahdollistaa myös kuluttajaluottoja myöntävien luotonantajien velvoittamisen käyttämään kansallisesti valmisteilla olevaa positiivista luottotietorekisteriä.

- Luoton hinnan sääntelyä koskeva ehdotuksen 31 artikla mahdollistaa Suomen nykyisen kaltaisen kuluttajaluottojen kansallisen hintasääntelyn ja siihen suunnitteilla olevat muutokset.

- Rekisteröintivelvoitteita koskeva ehdotuksen 37 artikla sisältää poikkeuksia, joilla jäsenvaltioille mahdollistetaan sivutoimisten luotonvälittäjien ja myymiensä tavaroiden tai tarjoamiensa palveluiden rahoittamiseksi luottoa myöntävien elinkeinonharjoittajien jättäminen artiklan mukaisten rekisteröintivaatimusten ulkopuolelle. Viimeksi mainitun poikkeuksen edellytyksenä on, että myönnettävä luotto on koroton ja kuluton.

Suomi pyrkii jatkoneuvotteluissa vielä tarkentamaan ehdotuksen 8 artiklan 2 kohtaa niin, että jäsenvaltiot voisivat edellyttää artiklan mukaisten markkinoinnissa annettavaksi edellytetyjen vakiotietojen antamista täydessä laajuudessaan markkinointikanavasta riippumatta.

Pääasiallinen sisältö

Direktiivillä kumottaisiin voimassa oleva kulutusluottodirektiivi (2008/48/EY).

Komission direktiiviehdotuksen sisältöä on kuvattu U-kirjelmässä 38/2021 vp. Neuvottelujen aikana ehdotuksen soveltamisalaan on tehty edellä mainitut joukkorahoitusluottopalveluja ja leasingia koskevat poikkeukset sekä muun muassa tiettyjä maksuaikakortteja koskeva poikkeus.

Ehdotuksen mukaan kuluttajan peruuttamisoikeudelle asetetaan enimmäiskesto tilanteissa, joissa kuluttaja ei ole saanut luottosopimusta koskevia tietoja direktiivin edellyttämällä tavalla. Enimmäiskeston lisäämistä pidetään perusteltuna, koska peruuttamisoikeutta koskevat erimielisyydet ovat kuormittaneet tuomioistuimia eräissä jäsenvaltioissa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 114 ja 169 artiklat. Tavallinen lainsäätämisyjärjestys.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Vastuuvaliokunta on IMCO, raportoi ja Kateřina Konečná (CZ, The Left). Lausuntovaliokuntana on ECON, raportoi ja Marek Belka (PL, S&D).

Kansallinen valmistelu

Luonnosta U-jatkokirjeeksi on käsitelty Sisämarkkinat –jaoston (EU-8) ja Rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet –jaoston (EU-10) kirjallisessa menettelyssä 17-20.5.2022. Puheenjohtaja toimitti menettelyn kestäessä uuden version kompromissiehdotuksesta Coreper-käsittelyä varten. Uudessa versiossa on tehty edelliseen versioon nähden vain vähäisiä muutoksia, jotka eivät Suomen kannalta heikennä neuvottelutulosta.

Eduskuntakäsittely

TaVL 34/2021 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Direktiiviehdotus edellyttäisi muutoksia ennen kaikkea kuluttajansuojalain 7 lukuun, jossa säädetään kuluttajaluotoista. Lisäksi direktiiviehdotuksessa edellytetty elinkeino-oikeudellinen sääntely edellyttäisi muutoksia lakiin eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä (853/2016) tai sen mahdollisesti korvaavaan uuteen lakiin eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä, jollaista ehdotetaan luonnoksessa hallituksen esitykseksi eräistä makrovakauden valvontavälineistä (lausuntopyyntö VN/10675/2019). Seuraamuksia koskeva sääntely voisi edellyttää tarkennuksia myös lakiin kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista (566/2020).

Direktiiviehdotus koskee kuluttajansuojaa, joten se kuuluu valtakunnan lainsäädäntöön Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 10 kohdan mukaisesti.

Taloudelliset vaikutukset

Hieman nykyistä kulutusluottodirektiiviä kattavamman harmonisoinnin odotetaan parantavan kuluttajansuojan tasoa EU:ssa ja lisäävän luottamusta yhteismarkkinoihin. Tiedonantovelvoitteisiin, velkaneuvontaan, luottokelpoisuuden arviointiin ja hintasääntelyyn liittyvien velvoitteiden toivotaan suojaavan kuluttajia ylivelkaantumiselta aiempaa paremmin.

Uuteenkin direktiiviin sisältyisi joukko soveltamisalapoikkeuksia ja kansallisia optioita, eikä kuluttajaluottosääntely unionin sisällä näin täysin yhtenäisty. Tämä on toisaalta tarpeellista jäsenmaiden luottomarkkinoiden ja yhteiskunnallisten olosuhteiden erot huomioiden.

Luotonantajille sääntelymuutoksista aiheutuu kertaluontoisia kustannuksia, kun ne mukauttavat prosessinsa uusiin säännöksiin. Kustannuksia syntyy muun muassa uudistettavan SECCI-lomakkeen käyttöönotosta.

Asiakirjat

Kompromissiehdotus 9208/22

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Antti Laitila, OM, puh. 029 515 0081

EUTORI-tunnus

EU/2021/0703

Liitteet**Viite**

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
